

Το κοινωνικό και οικονομικό αποτύπωμα των φαρμακαποθηκών

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΑΡΜΑΚΑΠΟΘΗΚΩΝ

Μάιος 2025

Περιεχόμενα

- Ο κλάδος αποθήκευσης και διανομής φαρμάκων: παράμετροι λειτουργίας και μεγέθη αγοράς 4
- Προστιθέμενη αξία και κοινωνικοοικονομικό αποτύπωμα 11
- Ρυθμιστικές παρεμβάσεις και πολιτικές ενδυνάμωσης 14

Παράμετροι ανάλυσης

Αναγνώριση κύριων παραμέτρων και παραγόντων επιρροής

Η αγορά φαρμάκου αποτελεί μια **ρυθμιζόμενη αγορά**, με την **κυκλοφορία**, τις **τιμές** και τη **διανομή** να ρυθμίζονται από σχετικές νομοθετικές διατάξεις. Στο πλαίσιο αυτό και με σκοπό την ανάλυση των **δυνατοτήτων**, **προκλήσεων** και **προοπτικών του κλάδου** διακίνησης και αποθήκευσης φαρμακευτικών προϊόντων στην Ελλάδα, παρουσιάζονται στοιχεία ως προς:

- την **ανάλυση και λειτουργία της αγοράς φαρμάκου** συνολικά, της εφοδιαστικής αλυσίδας καθώς και της προστιθέμενης αξίας των φαρμακαποθηκών
- τον **εντοπισμό τυχόν εμποδίων** στη λειτουργία και την **πρόταση κατευθύνσεων** για την εξομάλυνσή τους

Ανάλυση λειτουργίας

- Επισκόπηση της **συνολικής αγοράς φαρμάκου στην Ελλάδα**, συμπεριλαμβανομένων των παραγόντων προσφοράς και ζήτησης
- Λειτουργία της **εφοδιαστικής αλυσίδας φαρμάκων**, με έμφαση στις προκλήσεις και τις βέλτιστες πρακτικές για τη διασφάλιση της απρόσκοπτης διανομής

Εφοδιαστική αλυσίδα

- Παρουσίαση **τρόπου λειτουργίας**, **κύριων μεγεθών και τάσεων** των φαρμακαποθηκών
- **Ανάλυση στοιχείων** αναφορικά με το οικονομικό αποτύπωμα των φαρμακαποθηκών, **ήτοι της προστιθέμενης αξίας**, των **εργαζομένων** καθώς και τη συνεισφορά τους στα **δημόσια έσοδα** (άμεση, έμμεση και προκαλούμενη)

Παρεμβάσεις και κατευθύνσεις

- **Ανάδειξη εμποδίων της λειτουργίας** ιδιαίτερα ως προς την κατανάλωση των φαρμάκων στην Ελληνική αγορά
- Προσδιορισμός **κατευθύνσεων και μέτρων** που δύναται να οδηγήσουν στην βελτίωση της λειτουργίας, στην αντιμετώπιση τυχόν ζητημάτων και εν γένει την ενδυνάμωση του κλάδου

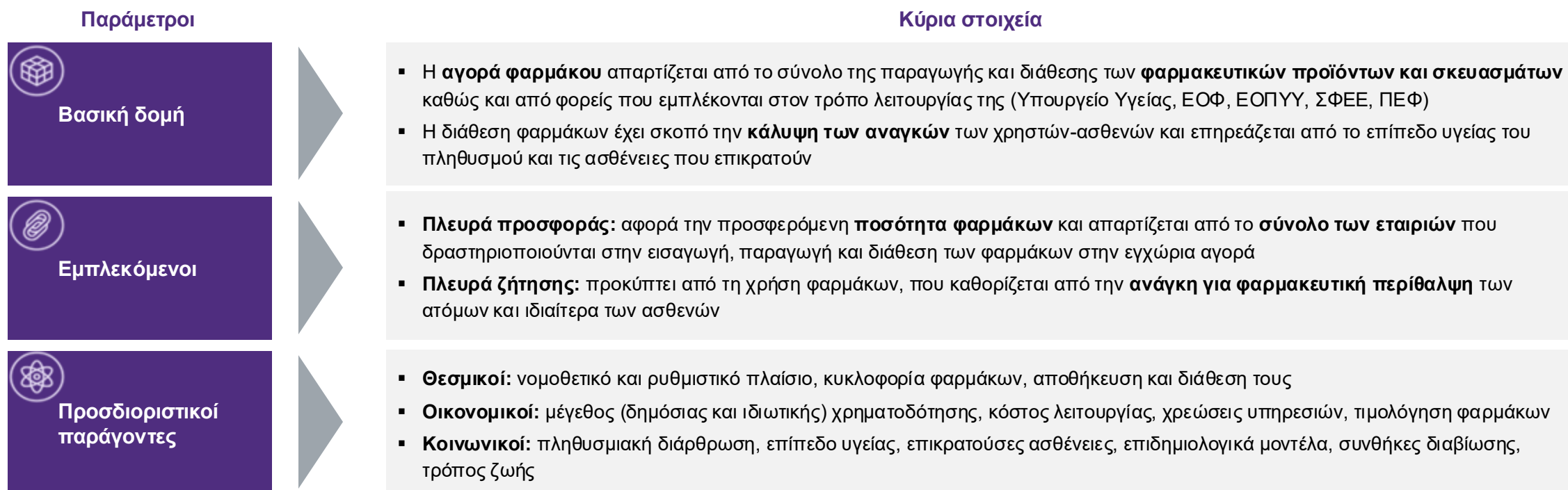
**1. Ο κλάδος αποθήκευσης και
διανομής φαρμάκων: παράμετροι
λειτουργίας και μεγέθη αγοράς**

Χαρτογράφηση αγοράς

Βασική δομή, κύριοι εμπλεκόμενοι και προσδιοριστικοί παράγοντες

Η αγορά φαρμάκου αποτελεί αναπόσπαστο και σημαντικό μέρος του συστήματος υγείας, δεδομένου ότι:

- είναι ένα σημαντικό **υποσύνολο των δαπανών υγείας** καθώς αντιπροσωπεύει **το 27% του συνόλου**
- ασκεί καθοριστικό ρόλο στην **προώθηση και προάσπιση της δημόσιας υγείας**

Συγκεντρωτικά μεγέθη

Μέγεθος και κύριοι εμπλεκόμενοι

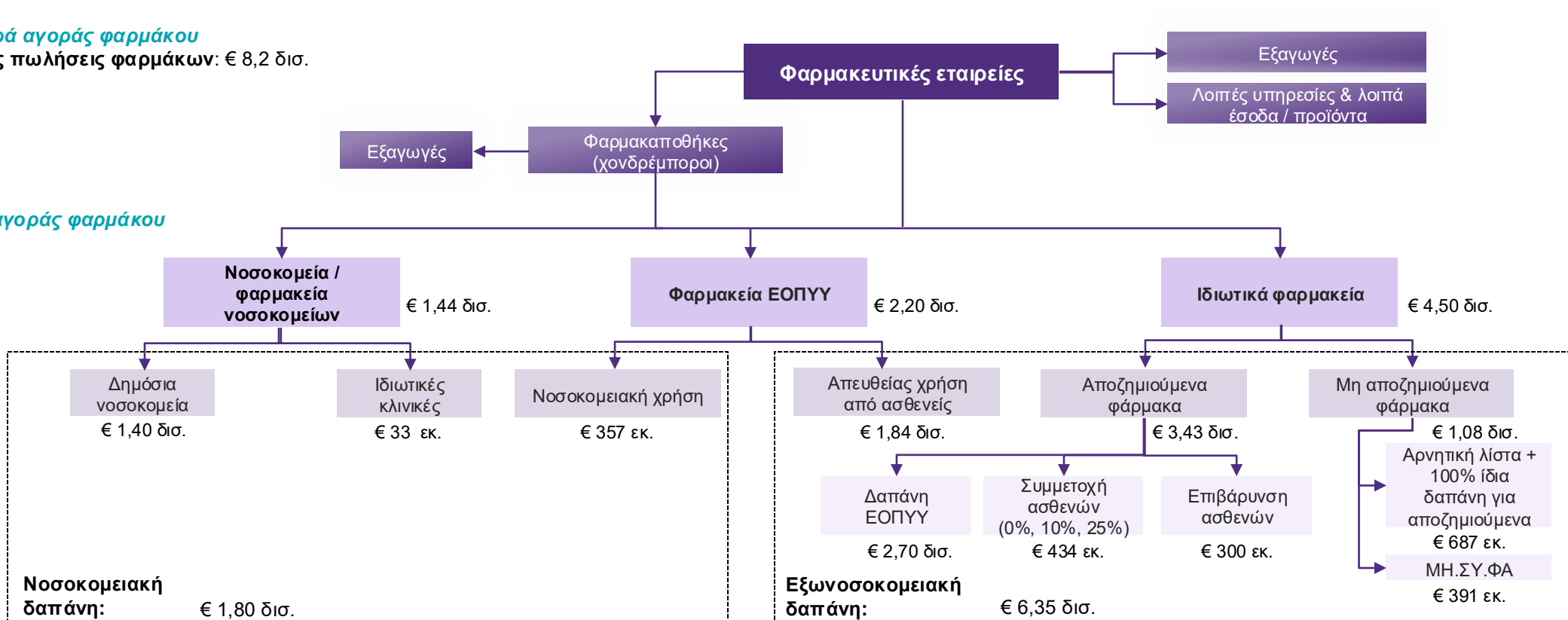
Μέσα από την αποτύπωση των εμπλεκόμενων μερών της εγχώριας αγοράς και των μεγεθών προσφοράς και ζήτησης, είναι δυνατό να αποτυπωθεί η αλυσίδα της αγοράς φαρμάκου που περιλαμβάνει:

- τα μεγέθη αγοράς φαρμάκου από πλευράς προσφοράς και ζήτησης
- τα μέρη που απαρτίζουν τα μεγέθη αυτά

Προσφορά αγοράς φαρμάκου

Εγχώριες πωλήσεις φαρμάκων: € 8,2 δισ.

Ζήτηση αγοράς φαρμάκου

Κλάδος αποθήκευσης και διανομής

Δομή και βασικά χαρακτηριστικά

Ο κλάδος αποθήκευσης και διανομής φαρμάκων αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους κλάδους της υγείας, δραστηριοποιούνται τόσο **ιδιωτικές φαρμακαποθήκες, όσο και συνεταιρισμοί φαρμακαποθηκών** διαμορφώνοντας ένα σύνθετο επιχειρησιακό οικοσύστημα, όπου:

- για τη λειτουργία τους και την εξυπηρέτησή του σκοπούν τους διαθέτουν **ανεπτυγμένο δίκτυο υποδομών** υποστηριζόμενο από ανθρώπινο δυναμικό
- χαρακτηρίζονται από **εκτεταμένη γεωγραφική διασπορά**, ενισχύοντας την κάλυψη της εθνικής ζήτησης σε φάρμακα

Συνολικά μεγέθη

140

Φαρμακαποθήκες / Συνεταιρισμοί

+23.100

Παραδόσεις την ημέρα

7.700

Σημεία εξυπηρέτησης

+5.000

Εργαζόμενοι

Λειτουργία

- Αποθήκευση και συντήρηση **φαρμακευτικών και παραφαρμακευτικών σκευασμάτων**, προβλέποντας συνθήκες αυξημένης ζήτησης για φαρμακεία και ασθενείς – με ίδιους πόρους

- Τήρηση **υψηλών προτύπων ποιότητας** στην αποθήκευση και διανομή με γνώμονα τις ιδιαιτερότητες των σκευασμάτων
- Διάθεση στόλου για **την άμεση πρόσβαση των φαρμάκων στους ασθενείς** με πολλαπλά δρομολόγια
- **Συλλογή και διαχείριση** ληγμένων φαρμάκων

Ρόλος στην κοινωνία

- Στην **επιτυχή εφαρμογή των εμβολιαστικών προγραμμάτων**
- Στη **στήριξη των φαρμακείων κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης**, με ευέλικτες εμπορικές και πιστωτικές πολιτικές
- Στην **αδιάλειπτη λειτουργία τους στην πανδημία**, εξασφαλίζοντας την επάρκεια σε φάρμακα και αναλώσιμα
- Στη **διανομή των δωρεάν self-tests** σε συνεργασία με την Πολιτεία

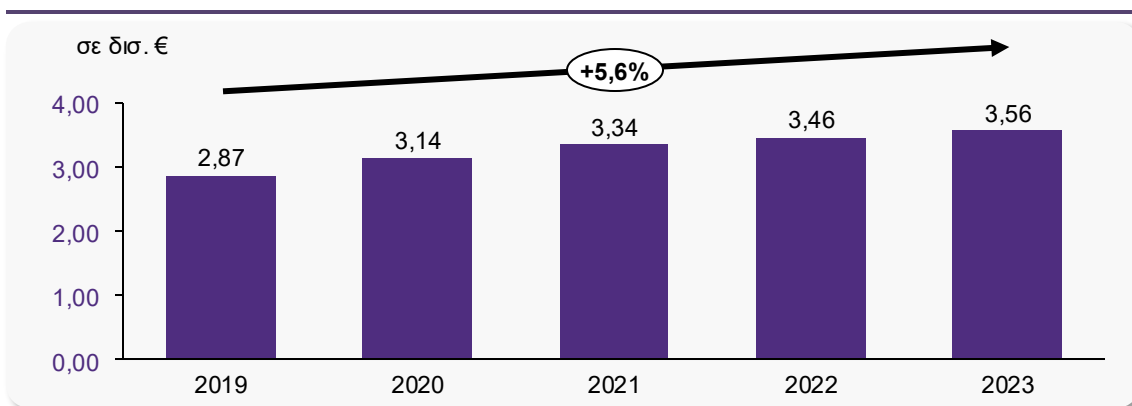
Ανάλυση προσφοράς

Διαχρονική εξέλιξη πωλήσεων φαρμακαποθηκών

Οι 140 εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της αποθήκευσης και διανομής φαρμάκου, διαμορφώνουν συνολικό κύκλο εργασιών ~€ 3,56 δις. ως απόρροια:

- της **διαχρονικής αύξησης των πωλήσεων** την τελευταία 5ετία (5,6% κατά μέσο όρο ετησίως)
- της **αύξησης του απασχολούμενου προσωπικού**

Κύκλος εργασιών

- Στην περίοδο της υγειονομικής κρίσης (2020-2021) ήταν από τους κλάδους που συνέχισαν τη δραστηριότητά τους, **με σκοπό την απρόσκοπτη διάθεση φαρμάκων στην Ελληνική αγορά**

	2019	2020	2021	2022	2023
--	------	------	------	------	------

Απασχόληση	4.278	4.585	4.822	4.956	5.000
Απασχόληση στο σύνολο της αγοράς φαρμάκου	58.493	58.814	61.706	66.301	69.155
Μερίδιο απασχόλησης ως προς το σύνολο κλάδου	7,3%	7,8%	7,8%	7,7%	7,2%

- **Αυξανόμενος βαίνει και ο αριθμός εργαζομένων** στις φαρμακαποθήκες με τον μεσοσταθμικό ρυθμό αύξησης να ανέρχεται σε **>3%** από το 2019 έως το 2023
- Το προσωπικό που απασχολείται στον κλάδο των φαρμακαποθηκών **ανέρχεται το 2023 σε >7% επί του συνολικού προσωπικού που δραστηριοποιείται στον κλάδο του φαρμάκου** (συμπεριλαμβάνονται βιομηχανίες / φαρμακαποθήκες / φαρμακεία), αναδεικνύοντας τη σημαντικότητα της δραστηριότητάς του στο σύνολο της αγοράς

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από Grant Thornton database (οικονομικά και χρηματοοικονομικά δεδομένα), ΓΕΜΗ, ΕΛΣΤΑΤ

Κλάδος αποθήκευσης και διανομής

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη στο σύνολο του κλάδου φαρμακαποθηκών

Προχωρώντας στον κλάδο αποθήκευσης και διανομής, αποτυπώνεται η χρηματοοικονομική ανάλυση των εταιρειών του κλάδου για τη διεξαγωγή βασικών συμπερασμάτων σχετικά με τα οικονομικά μεγέθη των επιχειρήσεων που την απαρτίζουν. Συγκεκριμένα:

- ο μέσος ετήσιος κύκλος εργασιών διαμορφώνεται στα € 3.275,4 εκ. στην περίοδο 2019-2023
- το περιθώριο του καθαρού κέρδους διαμορφώνεται ανάλογα στο 1,0%

Μεγέθη (σε εκ. €)*	2019	2020	2021	2022	2023	M.O	M.O / εταιρία
Κύκλος εργασιών	2.867	3.142	3.344	3.464	3.560	3.275	23,4
Μικτό κέρδος	177	192	205	215	219	201	1,4
% Μικτού κέρδους	6,2%	6,1%	6,1%	6,2%	6,1%	6,2%	6,2%
EBITDA	49	62	74	61	72	63,6	0,5
% EBITDA	1,7%	2,0%	2,2%	1,8%	2,0%	1,9%	1,9%
Κέρδη προ φόρων	32	46	53	39	44	44,1	0,3
% Κέρδη προ φόρων	1,1%	1,4%	1,7%	1,2%	1,3%	1,3%	1,3%
Κέρδη μετά φόρων	22	31	39	30	33	31,2	0,2
% Κέρδη μετά φόρων	0,8%	1,0%	1,2%	0,9%	0,9%	1,0%	1,0%
Σύνολο ενεργητικού	1.164	1.389	1.529	1.692	1.661	1.487	10,6
Κύκλος εργασιών / εργαζόμενο*	0,67	0,69	0,69	0,68	0,71	0,69	0,69

Επισκόπηση μεγεθών

- Στο σύνολο του κλάδου εμφανίζεται σταδιακή αύξηση του κύκλου εργασιών με ρυθμό ανάπτυξης 5,6% στο διάστημα 2019-2023 και ετήσια μεταβολή 2,0% σε σχέση με το 2022
- Οι εταιρείες του κλάδου λειτουργούν με περιορισμένα περιθώρια κέρδους, της τάξης του ~1%
- Τα περιορισμένα κέρδη δυσχεραίνουν επενδυτικές αποφάσεις χωρίς κάποια άλλη ενίσχυση ενώ τυχόν αυξήσεις στο λειτουργικό κόστος μειώνουν περαιτέρω τα περιθώρια λειτουργίας

Πηγή: ΓΕΜΗ

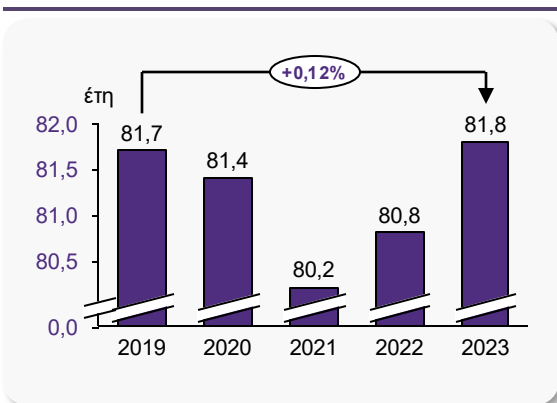
Παράμετροι αγοράς

Χαρακτηριστικά, δαπάνες νοικοκυριών και χρηματοδότηση δαπανών υγείας

Ο κλάδος του φαρμάκου και της υγείας εν γένει, επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από τα **πληθυσμιακά** (δημογραφικά) **χαρακτηριστικά** της χώρας και **δημοσιονομικές δαπάνες**, όπως:

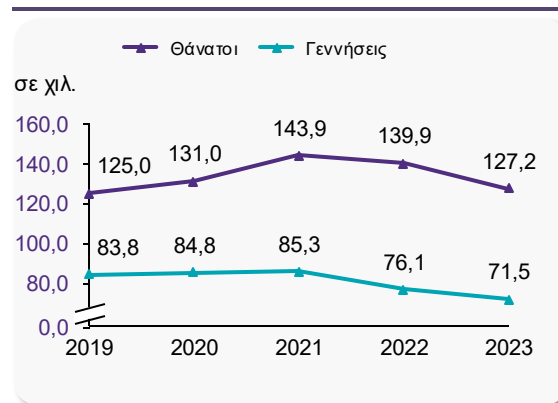
- το προσδόκιμο ζωής, γεννήσεις και θνησιμότητα
- η δαπάνη νοικοκυριών για υγεία και τη χρηματοδότηση υγείας

Προσδόκιμο ζωής

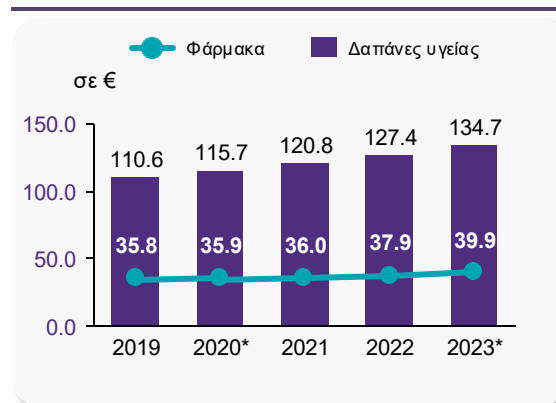
- Το προσδόκιμο ζωής, έχει **επανεέλθει το 2023 σε προ COVID-19 επίπεδα, ήτοι 81,8 έτη**
- Η βελτίωση του προσδόκιμου ζωής συνδέεται με μια αυξανόμενη ανάγκη για ιατρική φροντίδα και ως εκ τούτου για μεγαλύτερη φαρμακευτική περίθαλψη (άρρα και δαπάνη)

Γεννήσεις και θνησιμότητα

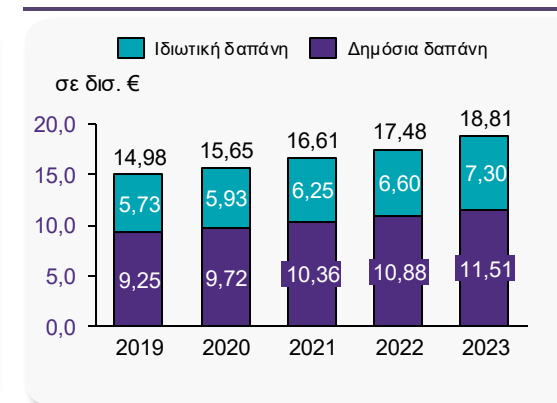
- Η μείωση των γεννήσεων (-3,9%) σε συνδυασμό με την αύξηση των θανάτων (0,5%) είχε **ως αποτέλεσμα την αρνητική φυσική μεταβολή του πληθυσμού**
- Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την **αύξηση του προσδόκιμου ζωής του πληθυσμού** οδήγησε στην άνοδο του ποσοστού του γηραιού πληθυσμού (>65 ετών)

Μηνιαία δαπάνη νοικοκυριού για υγεία

- Η **δαπάνη του νοικοκυριού για φάρμακα διαμορφώνεται** από τη συμμετοχή στα αποζημιούμενα και μη φάρμακα
- Η δαπάνη για φάρμακα **καταλαμβάνει περίπου το ~ 40% του συνόλου της δαπάνης** για αγαθά και υπηρεσίες υγείας, με αυξητική τάση ως αποτέλεσμα της αύξησης της ζήτησης στην αγορά φαρμάκων

Χρηματοδότηση υγείας

- Η συμβολή του δημόσιου τομέα στη συνολική χρηματοδότηση των δαπανών υγείας μειώθηκε σε **~ 61,2% το 2023 από 62,2% το 2022**.
- Διαχρονικά, η **αύξηση της ιδιωτικής χρηματοδότησης** δαπανών υγείας (~21,5%) είναι υψηλότερη από την αύξηση των δαπανών υγείας (~19,6%)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, EUROSTAT

2. Προστιθέμενη αξία και κοινωνικοοικονομικό αποτύπωμα

Κλάδος αποθήκευσης και διανομής

Παράμετροι κοινωνικής προστιθέμενης αξίας

Οι φαρμακαποθήκες αποτελούν **βασικό κρίκο στην αγορά** φαρμάκου, διασφαλίζοντας την ποιότητα, ασφάλεια και επάρκεια των φαρμακευτικών προϊόντων βάσει θεσμοθετημένων οδηγιών (GDP). Πιο συγκεκριμένα:

- διατηρούν **ευρύ φάσμα φαρμάκων σε μεγάλες ποσότητες** για την κάλυψη δημόσιων και ιδιωτικών αναγκών
- εκτελούν καθημερινά **πυκνά δρομολόγια, ακόμα και σε απομακρυσμένες περιοχές**, συνεισφέροντας στην έγκαιρη πρόσβαση των ασθενών σε φάρμακα

Βιομηχανίες

- **Υπηρεσίες μεταφοράς:** μεταφορά, συλλογή και επιστροφή ανακληθέντων και ληξιπρόθεσμων φαρμάκων μέσω πιστοποιημένων μεθόδων
- **Ενημέρωση:** παροχή στοιχείων αγοράς για την εξυπηρέτηση προγραμματισμού παραγωγής και θεμάτων φαρμακοεπαγρύπνησης

Φαρμακεία

- **Υπηρεσίες μεταφοράς:** παράδοση φαρμάκων με πολλαπλά δρομολόγια ημερησίως, εξυπηρέτηση απομακρυσμένων περιοχών και συλλογή επιστροφών
- **Ενημέρωση:** σχετικά με νέα φαρμακευτικά σκευάσματα και θεραπείες
- **Παροχή πιστώσεων** και διευκολύνσεων πληρωμής προς τα φαρμακεία

Ασθενείς

- **Διανομή:** Τήρηση υψηλών προτύπων ποιότητας υπηρεσιών μεταφοράς και διανομή φαρμακευτικών προϊόντων
- **Πρόσβαση σε φάρμακα:** Τήρηση υψηλών προτύπων ποιότητας στα σκευάσματα και εξασφάλιση διαθεσιμότητας και συνέπεια παράδοσης

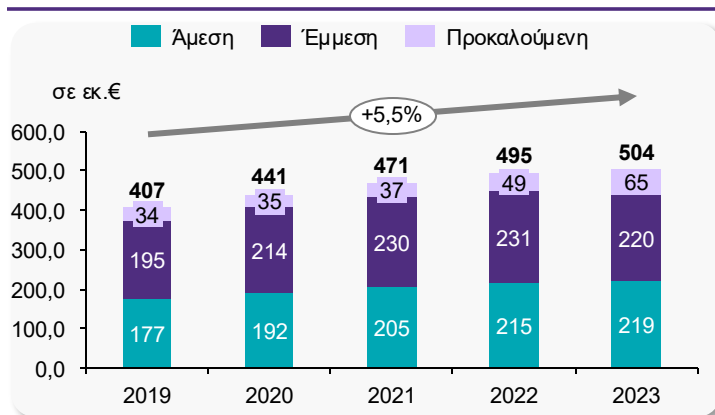
Συνεισφορά του κλάδου

Οικονομικό αποτύπωμα στην εγχώρια οικονομία

Το οικονομικό αποτύπωμα του κλάδου προσδιορίζεται μέσα από την εκτίμηση της άμεσης, έμμεσης και προκαλούμενης συνεισφοράς στην οικονομία, την άμεση και έμμεση συνεισφορά σε θέσεις εργασίας και στα δημόσια έσοδα, από όπου προκύπτει πως:

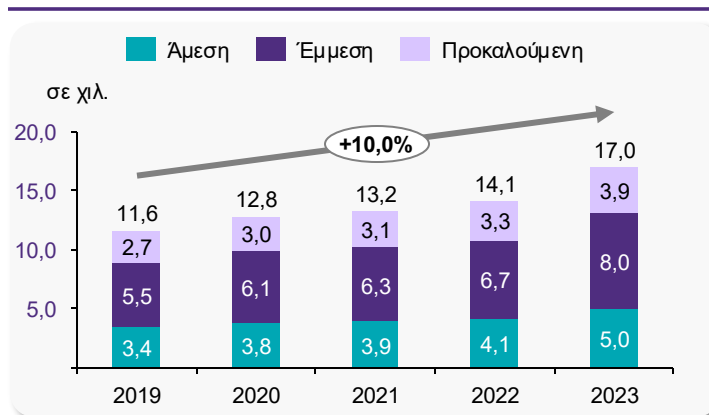
- η συνεισφορά των φαρμακαποθηκών στο ΑΕΠ **ανέρχεται σε € 2,3 δισ. συνολικά το διάστημα 2019-2023**
- η συνεισφορά στα δημόσια έσοδα **ανέρχεται το 2023 στο 9,0% επί της συνεισφοράς στα δημόσια έσοδα του συνόλου στον κλάδο φαρμάκου**

Συνεισφορά σε επίπεδο ΑΕΠ

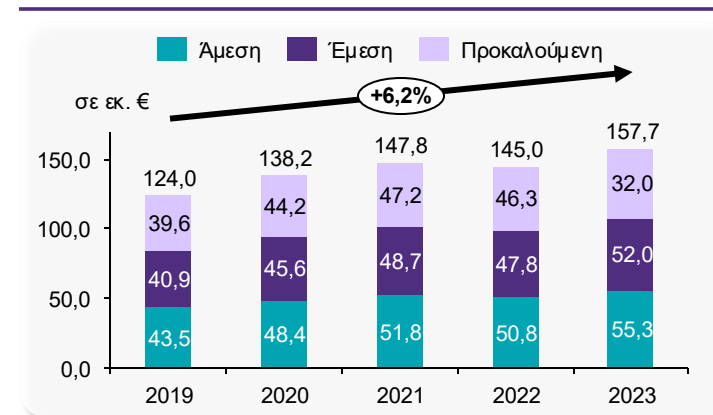
- Η **άμεση συνεισφορά του κλάδου** σε όρους ΑΕΠ προκύπτει μέσα από την αξία των τελικών πωλούμενων προϊόντων μείον το κόστος παραγωγής
- Με βάση το ποσό αυτό είναι δυνατό να εκτιμηθεί η **συνολική συνεισφορά του κλάδου στην οικονομία** (με πολλαπλασιαστική ίσο με 2,3x)
- Ο διαχωρισμός της σε έμμεση και προκαλούμενη λαμβάνει υπόψη την **καταναλωτική δαπάνη νοικοκυριών** που υποστηρίζονται από τον κλάδο

Συνεισφορά σε επίπεδο θέσεων εργασίας

- Η συνεισφορά των φαρμακαποθηκών **σε επίπεδο θέσεων εργασίας υπολογίζεται άμεσα** ως προς τους εργαζόμενους που απασχολούνται συνολικά στον κλάδο ~5.000
- Για τη **συνολική συνεισφορά** λαμβάνεται υπόψη ο πολλαπλασιαστικός του κλάδου (3,4x) επί της άμεσης συνεισφοράς διαχωριζόμενος στην έμμεση και προκαλούμενη συνεισφορά

Συνεισφορά στα δημόσια έσοδα

- Η συνεισφορά των φαρμακαποθηκών στα δημόσια έσοδα υπολογίζονται μέσα από **φόρους και τέλη, εισφορές εργαζομένων και τον ΦΠΑ**, άμεσα όπως προκύπτουν από τα αποτελέσματα του κλάδου
- Εκτιμάται περαιτέρω και η έμμεση και **προκαλούμενη συνεισφορά στην αύξηση δημοσίων εσόδων λόγω της ενίσχυσης των παράπλευρων δραστηριοτήτων** και της αύξησης της κατανάλωσης

3. Ρυθμιστικές παρεμβάσεις και πολιτικές ενδυνάμωσης

Κατανάλωση φαρμάκου

Παράμετροι ανάλυσης και εντοπισμός εμποδίων

Προκειμένου να καταστεί **δυνατός ο προσδιορισμός των παραμέτρων που επηρεάζουν την κατανάλωση φαρμάκου** και κατά συνέπεια τυχόν εμποδίων που δυνητικά δημιουργούνται ως προς την επάρκεια των φαρμάκων, εξετάζονται:

- οι αιτιώδεις **παράγοντες που συνδέονται με τις πωλήσεις φαρμάκου, τη διείσδυση και τη διαμόρφωση της τιμής του φαρμάκου**
- οι μεταβλητές που δημιουργούν εμπόδια στη **διάθεση και κυκλοφορία των φαρμάκων**, καθώς και οι **παρεμβάσεις για την εξομάλυνση των συνεπειών**

01

Κατανάλωση φαρμάκου

- Αποτύπωση της διείσδυσης φαρμάκων μέσα από **την ανάλυση σχετικών ποσοτήτων** πωλήσεων, τιμών και πλαίσιο προστασίας

02

Ελλείψεις φαρμάκου

- Αναγνώριση παραγόντων που συνθέτουν τις **ελλείψεις φαρμάκου** και της επίδρασης των παράλληλων εξαγωγών

03

Προτεινόμενες παρεμβάσεις

- Δυνητικές **παρεμβάσεις** για την αντιμετώπιση **εμποδίων** με σκοπό τη μείωση των ελλείψεων φαρμάκου από την αγορά

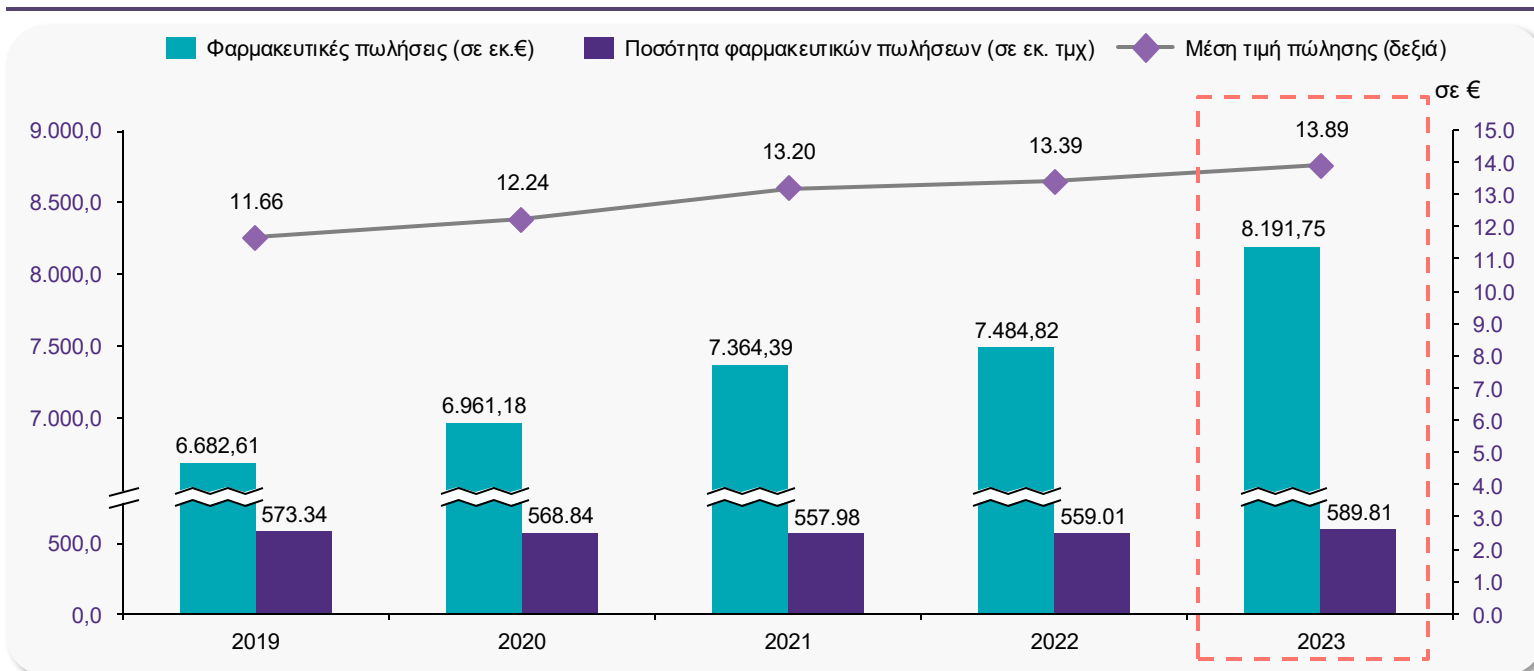
Κατανάλωση και μέση τιμή φαρμάκου

Εξέλιξη και συγκριτική αποτύπωση

Στο πλαίσιο αποτύπωσης της συνολικής κατανάλωσης φαρμάκου, αποτυπώνεται το σύνολο των πωλήσεων φαρμάκου, τόσο σε ποσότητα όσο και αξία, με στόχο την εκτίμηση της μέσης ετήσιας τιμής στην Ελλάδα μέσω:

- της καταγραφής της αξίας των συνολικών φαρμάκων
- της αποτύπωσης της συνολικής ποσότητας των φαρμάκων

Φαρμακευτικές πωλήσεις, ποσότητα και μέση τιμή

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από ΕΟΦ, Eurostat, TLV

Επισκόπηση μεγεθών

Χώρα	Μέση τιμή (€)
Γερμανία	17,40
Ιρλανδία	16,53
Ιταλία	15,28
Ελλάδα	13,89
Μ.Ο. Ε.Ε.	15,26

- Η μέση τιμή πώλησης των φαρμάκων στην Ελλάδα είναι χαμηλότερη από το Μ.Ο. της Ελλάδας (-9%)
- Η αύξηση της τιμής των φαρμάκων είναι κατά κύριο λόγο απόρροια αναπροσαρμογών τιμών και αυξημένου κόστους παραγωγής

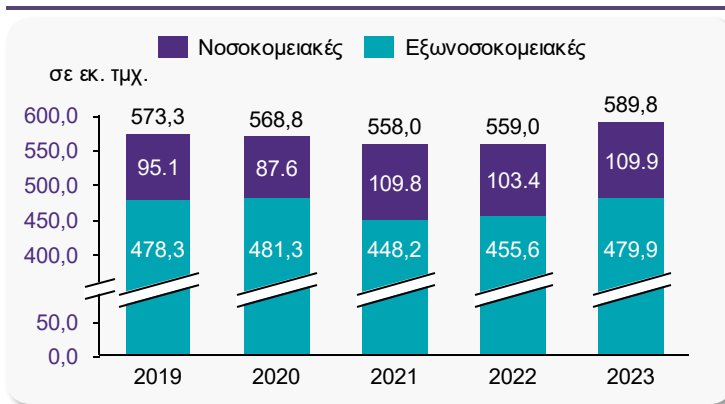
Κατανάλωση φαρμάκου

Πωλήσεις φαρμάκου και προτίμηση βάσει πλαισίου προστασίας

Ο αριθμός των συνολικών ετήσιων πωλήσεων φαρμάκων στην Ελλάδα, αναδεικνύουν τη σημαντικότητα της συμβολής των εταιριών του κλάδου της αποθήκευσης και διακίνησης φαρμάκου καθώς:

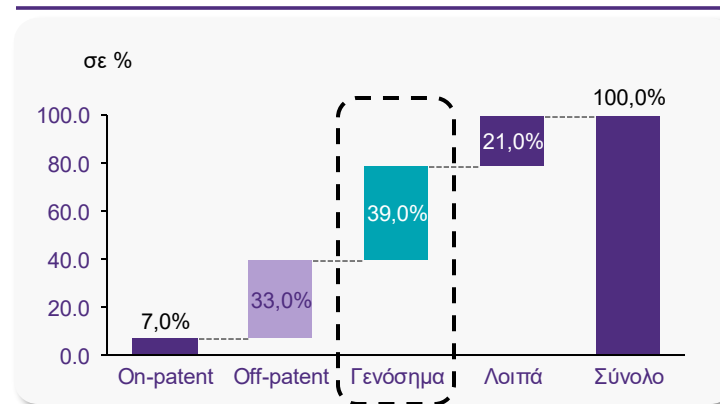
- αποτελούν κρίσιμο μέρος της προώθησης των φαρμάκων αυτών στην κοινωνία
- λειτουργούν ως συνδετικός κρίκος μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων, ήτοι εισαγωγείς / βιομηχανίες και σημεία διάθεσης φαρμάκου

Ετήσιες φαρμακευτικές πωλήσεις σε ποσότητα

- Διαχρονικά, το **μερίδιο των εξωνοσοκομειακών φαρμακευτικών πωλήσεων, ανέρχεται σε ~80%**
- Η **περίοδος 2021-2022**, κυρίως λόγω του περιορισμού μετακινήσεων λόγω COVID-19 είχε ως αποτέλεσμα τη **μείωση εξωνοσοκομειακών πωλήσεων**

Κατανάλωση βάσει πλαισίου προστασίας - 2023

- Το πέρας του χρονικού διαστήματος **προστασίας σκευασμάτων έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση παραγωγής των γενόσημων** και κατά συνέπεια τη διείσδυσή τους
- Το **μερίδιο των γενόσημων** συνεπάγεται με την αντικατάσταση των on-off patent φαρμάκων στην αγορά

Εξυπηρέτηση ασθενών

Αποθήκευση και μεταφορά

- **Πραγματοποιούνται ~1,62 εκ. πωλήσεις τεμαχίων σε ημερήσια βάση**
- Στην ελληνική αγορά **υφίστανται ~7.500 κωδικό φαρμάκου**

Πλαίσιο προστασίας

- Ο βαθμός **διείσδυσης γενόσημων** οφείλεται στην αύξηση της διαθεσιμότητάς τους, στην Ελλάδα όμως παρατηρείται προτίμηση σε φάρμακα των οποίων η **πατέντα είτε είναι ενεργή ή έχει λήξει**

Ο μέσος όρος κατανάλωσης γενόσημων στην ΕΕ ανέρχεται σε 60%

Πηγή: IQVIA, ΕΟΦ

Κατανάλωση φαρμάκου

Υφιστάμενα μέτρα αντιμετώπισης ελλείψεων

Στις περιπτώσεις που παρατηρούνται ελλείψεις στην αγορά φαρμάκου στην Ελληνική αγορά, και με σκοπό την **αντιμετώπιση φαινομένων** και την αποκατάσταση διαθεσιμότητας των φαρμάκων, λαμβάνονται συγκεκριμένα μέτρα από την πολιτεία που έχουν ως στόχο:

- τον έλεγχο **επάρκειας φαρμάκων στο σύνολο της εφοδιαστικής αλυσίδας** (βιομηχανίες, φαρμακαποθήκες, φαρμακεία)
- τη δυνατότητα πρόβλεψης ζητημάτων που επηρεάζουν τη ζήτηση

Βιομηχανίες

- Παρακολούθηση διακίνησης μέσω Ηλεκτρονικού Συστήματος Παρακολούθησης Διακίνησης Φαρμάκων (ΗΣΠΑΔΙΦ)
- Δημιουργία επαρκών αποθεμάτων φαρμάκων

Φαρμακαποθήκες

- Παρακολούθηση διακίνησης μέσω Ηλεκτρονικού Συστήματος Παρακολούθησης Διακίνησης Φαρμάκων (ΗΣΠΑΔΙΦ)
- Απαγορεύσεις των παράλληλων εξαγωγών φαρμάκων

Φαρμακεία

- Η διάθεση των φαρμάκων σε έλλειψη ή **απαγόρευση εξαγωγών γίνεται αποκλειστικά** μέσω ηλεκτρονικής συνταγογράφησης

Από τα προαναφερόμενα μέτρα αντιμετώπισης τα πιο άμεσα αποτελούν: α) η παρακολούθηση ΗΣΠΑΔΙΦ σε βιομηχανίες και φαρμακαποθήκες και β) οι απαγορεύσεις παράλληλων εξαγωγών

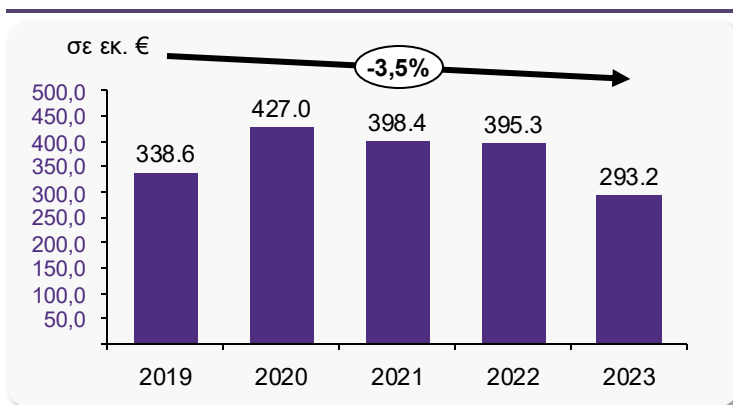
Κατανάλωση φαρμάκου

Διαχρονική αξία παράλληλων εξαγωγών

Οι παράλληλες εξαγωγές φαρμάκων αφορούν την εμπορία φαρμακευτικών προϊόντων μεταξύ χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης χωρίς την άδεια του αρχικού κατόχου της άδειας κυκλοφορίας. Στο πλαίσιο αυτό κρίνεται σκόπιμη η αποτύπωση του μεγέθους της αγοράς αυτής στην Ελλάδα, μέσα από :

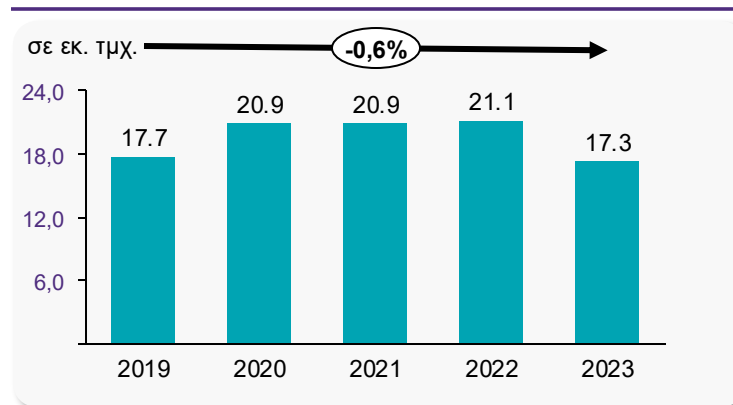
- τη διαχρονική εξέλιξη των παράλληλων εξαγωγών σε αξία και ποσότητα
- την εκτίμηση της μέσης τιμής πώλησης των σκευασμάτων

Αξία παράλληλων εξαγωγών

- Οι διακυμάνσεις στην αξία παράλληλων εξαγωγών προσδιορίζονται μεταξύ της ελεύθερης αγοράς και της προστασίας της δημόσιας υγείας, με μείωση τάξης του **3,5% μεσοσταθμικά στην περίοδο 2019-2023**
- Η αξία των παράλληλων εξαγωγών το 2023 ανέρχεται σε **3,0%** των συνολικών φαρμακευτικών πωλήσεων

Ποσότητα παράλληλων εξαγωγών

- Η ακολουθία της ποσότητας με την αξία των παράλληλων εξαγωγών αναδεικνύει μια σταθερή συσχέτιση των δύο μεγεθών
- Η ποσότητα των παράλληλων εξαγωγών το 2023 ανέρχεται σε **2,9%** επί της συνολικής ποσότητας

Βασικά σημεία

Χώρες εξαγωγών

- Οι κύριες χώρες εξαγωγής είναι η Ιταλία η Κύπρος, Γερμανία, Ολλανδία

Παράλληλες εξαγωγές ΕΕ

- Σε επίπεδο ΕΕ το σύνολο των παράλληλων εξαγωγών σε αξία το 2023 ανέρχεται σε **~3,0%** επί των φαρμακευτικών πωλήσεων (πρακτικά ίσο σε σχέση με το αντίστοιχο της Ελλάδας)

Οι φαρμακαποθήκες διαθέτουν ήδη ενεργή σύνδεση με το Ηλεκτρονικό Σύστημα Παρακολούθησης Διακίνησης Φαρμάκων (ΗΣΠΑΔΙΦ)

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από ΕΟΦ, IQVIA

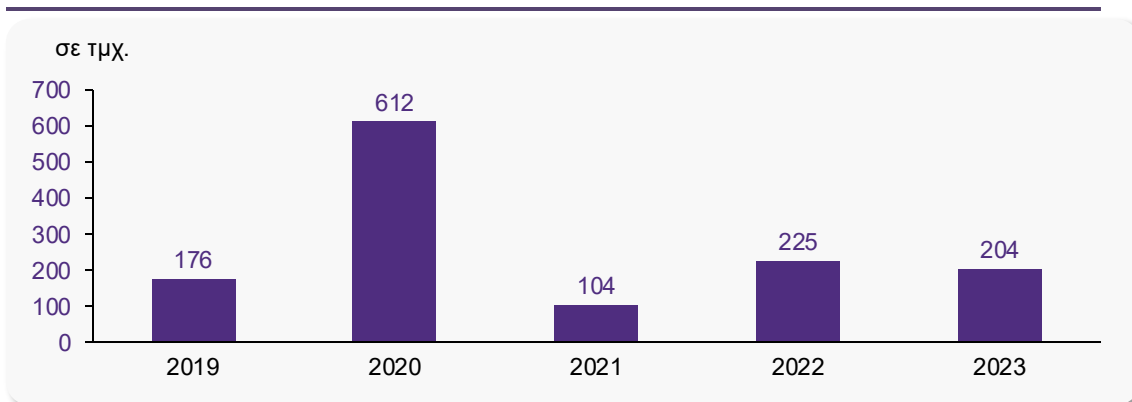
Κατανάλωση φαρμάκου

Διαχρονική εξέλιξη απαγόρευσης παράλληλων εξαγωγών

Καθώς οι απαγορεύσεις των παράλληλων εξαγωγών σε συγκεκριμένα σκευάσματα αποτελούν όπως αναφέρθηκε, τον πιο άμεσο μέτρο εφαρμογής μέτρων για την αντιμετώπιση των ελλείψεων φαρμάκου, κρίνεται σκόπιμο να αναλυθεί η διαχρονική εξέλιξη των μεγεθών και του μεριδίου στον κλάδο, μέσω:

- της διαχρονικής εξέλιξης των σκευασμάτων για τα οποία έχει εκδοθεί απόφαση από τον ΕΟΦ για τον περιορισμό εξαγωγών τους
- της συγκριτικής αποτύπωσης με το σύνολο των διαθέσιμων σκευασμάτων στην Ελληνική αγορά

Αριθμός σκευασμάτων (κωδικοί) σε απαγόρευση εξαγωγών

- Το 2020 σημειώθηκε σημαντική αύξηση στον αριθμό τεμαχίων σε απαγόρευση, κυρίως λόγω των ελλείψεων που προέκυψαν ως συνέπεια της υγειονομικής κρίσης COVID-19
- Με την αποκατάσταση της εφοδιαστικής αλυσίδας φαρμάκου το 2021, ο αριθμός των σκευασμάτων σε απαγόρευση μειώθηκε σημαντικά ενώ αυξήθηκε εκ νέου το 2022

Κατηγορίες σκευασμάτων

- **Κύριες κατηγορίες σκευασμάτων σε απαγόρευση:** αντιβιοτικά, αντιφλεγμονώδη, αντιβηχικά, αντιπηκτικά, ενζυμικά συμπληρώματα, οστεοπόρωση, αντιεπιληπτικά, ορμονικά σκευάσματα, αντιδιαβητικά και οφθαλμολογικά σκευάσματα

Μερίδιο απαγορεύσεων στο σύνολο της αγοράς

- Καθώς ο συνολικός αριθμός φαρμάκων σε κυκλοφορία στην Ελλάδα, ανέρχεται σε ~7.500, ο αριθμός των κωδικών σε απαγόρευση εκτιμάται σε ~ **2,0%** επί του συνόλου των διαθέσιμων κωδικών

Οι απαγορεύσεις ορίζονται σε επίπεδο συγκεκριμένων κωδικών φαρμάκων

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από ΕΟΦ

Ρυθμιστικές παρεμβάσεις

Βασικά συμπεράσματα και πολιτικές ενδυνάμωσης

Λαμβάνοντας υπόψη την επίδραση των παράλληλων εξαγωγών στη συνολική αγορά φαρμάκου κρίνεται σκόπιμο να αποτυπωθούν παρεμβάσεις, ως πολιτικές ενδυνάμωσης, οι οποίες δύναται να ληφθούν υπόψη ως προς:

- τη **μεθοδολογία και ορισμό της έλλειψης των φαρμάκων**
- την πρόβλεψη την **εφαρμογή των μέτρων αντιμετώπισης** που έχουν προταθεί

Παρεμβάσεις

Ορισμός

- Είναι απαραίτητη μια σταθερή προσέγγιση των κριτηρίων που λαμβάνονται υπόψη για τον χαρακτηρισμό **των φαρμάκων σε έλλειψη**
- Ο **συνυπολογισμός των αντίστοιχων διαθέσιμων στην αγορά δραστικών ουσιών**, συνδυαστικά με τους κωδικούς φαρμάκου δύναται να αποδώσει εναλλακτικές λύσεις αντιμετώπισης ελλείψεων

Δράση

Προσδιορισμός και τήρηση κριτηρίων χαρακτηρισμού φαρμάκου σε έλλειψη

Πρόβλεψη

- Η **δημιουργία και τήρηση αποθεμάτων και ιδιαίτερα Κρίσιμων Φαρμάκων** σε συνδυασμό με ιστορικά στοιχεία κατανάλωσης φαρμάκου μπορεί να δημιουργήσει τη βάση για την έγκαιρη πρόβλεψη διαθεσιμότητας
- Η διασύνδεση, **χρήση και ανάλυση δεδομένων υγείας** μπορούν να εισφέρουν στην πρόβλεψη των σκευασμάτων που διατίθενται

Διασύνδεση πληροφοριακών συστημάτων (ΕΟΦ / ΗΔΙΚΑ / ΗΣΠΑΔΙΦ)

Παρακολούθηση

- **Διαλειτουργικότητα και διασταύρωση** δεδομένων συστημάτων (π.χ. ΗΣΠΑΔΙΦ / ΗΜΝΟ / ΗΔΙΚΑ) για την ενίσχυση της ιχνηλασιμότητας και διαφάνεια κυκλοφορίας
- Με τη διαλειτουργικότητα, **θα είναι δυνατή η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων** για την παρακολούθηση διαθεσιμότητας, ιδιαίτερα λαμβάνοντας υπόψη προηγμένες τεχνολογίες (π.χ. AI)

Διασύνδεση των μερών της εφοδιαστικής αλυσίδας με πληροφοριακά συστήματα

Ρυθμιστικές παρεμβάσεις

Εργαλεία ενίσχυσης κλάδου

Το περιορισμένο περιθώριο κέρδους (~1%) με το οποίο λειτουργούν οι φαρμακαποθήκες αποτελεί αναβλητικό παράγοντα για τη λήψη επενδυτικών αποφάσεων, ιδιαίτερα όταν δεν υφίσταται η δυνατότητα πρόσβασης σε εθνικούς ή ευρωπαϊκούς πόρους. Στο πλαίσιο αυτό, προτείνεται:

- την καταγραφή των αναγκών του κλάδου και διαμόρφωση εργαλείων ενίσχυσης
- η συμπερίληψη του κλάδου σε υφιστάμενες δράσεις

Εργαλεία ενίσχυσης

- Καταγραφή των αναγκών του κλάδου και διαμόρφωση λειτουργικών εργαλείων ενίσχυσης και χρηματοδότησης
- Συμπερίληψη κλάδου στη διαδικασία του σχεδιασμού δράσεων / προγραμμάτων

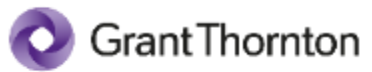
Υφιστάμενες δράσεις

- Περιορισμένος αριθμός διαθέσιμων ενισχύσεων, που απευθύνονται σε φαρμακαποθήκες
- Οι υφιστάμενες δράσεις είτε αφορούν μικρές επενδύσεις π.χ. ΕΣΠΑ, είτε δεν συμπεριλαμβάνουν κίνητρα ενίσχυσης ή φορολογικής απαλλαγής

Ενίσχυση κλάδου

- Αναγνώριση του κλάδου των φαρμακαποθηκών ως διακριτή κατηγορία στο πλαίσιο των αναπτυξιακών προγραμμάτων
- Ένταξη του σε δράσεις όπως ο Αναπτυξιακός Νόμος (Ν.4887/2022)

© 2025 Grant Thornton Greece. All rights reserved.

'Grant Thornton' refers to the brand under which the Grant Thornton member firms provide assurance, tax and advisory services to their clients and/or refers to one or more member firms, as the context requires. Grant Thornton International Ltd (GTIL) and the member firms are not a worldwide partnership. GTIL and each member firm is a separate legal entity. Services are delivered by the member firms. GTIL does not provide services to clients. GTIL and its member firms are not agents of, and do not obligate, one another and are not liable for one another's acts or omissions.